

ВЕЧІРНІ ВВІСТІ

09(525),
6–12 березня 2017 р.

ЩОБ РАДА НЕ БУЛА ЗРАДОЮ:
КОЛИ ЗМІНЯТЬ
ВИБОРЧЕ ЗАКОНОДАВСТВО?

стор 2

БЛОКАДІ СТОЯТИ!
НА ДОПОМОГУ АКТИВІСТАМ
УКРАЇНЦІ ІДУТЬ З УСІХ РЕГІОНІВ

стор 4

РОСІЯ ЗА ҐРАТАМИ:
РЕПРЕСИВНА ДЕРЖАВА,
ХВОРЕ СУСПІЛЬСТВО

стор 6

УРЯДОВА ФІСКАЛЬНА ПСАРНЯ

Усе змішалось у фіскальній системі України. Податкова міліція ліквідована, проте продовжує працювати. В парламенті та уряді готувалися законопроекти про фінансову поліцію, яка б мала замінити майже померлий орган, але наразі ця робота спинилася на півдорозі. Наступний оберт цієї нескінченної історії — створення Служби фінансових розслідувань. Про неї поки мало що відомо, проте повноваження, якими хочуть наділити цей фіскальний орган, можуть трансформувати нову структуру в інструмент тиску на бізнес-еліту, підприємців і політичних опонентів. Недарма ж за підпорядкування ще не створеної Служби вже точиться запекла боротьба між головою Мінфіну Олександром Данилюком та керівником МВС Арсеном Аваковим. Фактично ж брязкають зброєю не конкретні чиновники, а фракції, за квотою яких ті посіли міністерські крісла, — БПП та «Народний фронт».

«АЗІРОВСЬКИМИ» СТЕЖКАМИ

Ідея створення Служби фінансових розслідувань не нова. Про неї час від часу, ще будучи прем'єром, говорив Яценюк, щоб умастити МВФ і виключити черговий транш. А першопрохідцем на цій фіскальній стежці став Микола Азаров, який хотів створити Службу ще у 2013 році і підпорядкувати її безпосередньо Януковичу. Функції органу мали бути тотожними з тими, що декларуються нині: боротьба з правопорушеннями проти економічних інтересів держави. Наразі вони розпорознені між податковою міліцією, управліннями з боротьби із економічною та організованою злочинністю

МВС, відділом контррозвідального захисту економіки СБУ, відділом боротьби з контрабандою Митної служби та Держфінінспекцією України (нині Державна аудиторська служба).

Це була б силова структура в квадраті чи навіть у кубі. Співробітники Служби могли б вдаватися до фізичної сили, носити і застосовувати гумові кийки, сльозогінний газ і навіть вогнепальну зброю. І мали б повний перелік прав, якими наділені СБУ та МВС.

Політолог Микола Спіридонов нагадав «ВВ», що тільки опозиція тоді стала на заваді втіленню планів Азарова. Проте сьогодні ідею Служби реанімує Данилюк,

який, до речі, у ті часи очолював Координаційний центр із впровадження економічних реформ при президентові України та був позаштатним радником Януковича.

Своєю чергою директор Українського інституту аналізу і менеджменту політики Руслан Бортник не вбачає у діях Данилюка, якого всіма силами підтримує Гройсман, нічого дивного.

«Він — плоть від плоті системи управління часів Януковича з таким самим типом мислення. Доторкнувшись сьогодні до керма влади, він просто реалізує ті цінності, які в ньому закладені і носієм яких він є», — розповів експерт «ВВ».

(Закінчення на стор. 3)

ВСЕУКРАЇНСЬКА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА

НАША АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ: GAZETA.VV.COM

Рекомендована ціна
2 грн 30 коп.

ЩОБ РАДА НЕ БУЛА ЗРАДОЮ: КОЛИ ЗМІНЯТЬ ВИБОРЧЕ ЗАКОНОДАВСТВО?

Політикум, експерти та суспільство вже давно говорять про те, що в Україні потрібно провести дочасні парламентські вибори. Причиною є системна криза у владі, а приводом — відсутність дієздатної легітимної коаліції. Тож як би кому не хотілося, але це лише питання часу. Однак за якою моделлю проводити волевиявлення? Стара змішана система, коли половина парламентарів обирається за закритими партійними списками, а друга половина — в одномандатних виборчих округах, показала безліч недоліків. Отже, варто щось міняти.

Ще 2014 року перед стартом парламентської виборчої кампанії народні депутати впродовж кількох місяців не могли домовитися про те, за якою ж саме моделлю має відбуватися волевиявлення. Тоді було презентовано одразу кілька законопроектів, однак до жодного з них руки так і не дійшли. Тож нардепи обиралися за старою схемою. Однак, прийнявши присягу і сформувавши коаліцію, пообі-

вборчим списком із закріпленням кандидатів у депутати за територіальними виборчими округами». Поріг проходження політсил до парламенту зберігається на рівні 5%.

Ще один проект закону (№1068-2, Віктор Чумак та група авторів) зауважує, що «вибори депутатів здійснюються на засадах пропорційної системи за загальнодержавними та регіональними виборчими списками кандидатів у

бар'єр? Опустивши поріг, можна дати шанс молодим амбітним політичним гравцям, які поки не спроможні змагатися зі старожилами-гігантами. Водночас існує загроза, що в такий спосіб до парламенту пройнуть безліч суто технічних проектів, які використовуватимуться у політичній грі влади. І результат можемо отримати навіть гірший за нинішній.

Та чи підтримає так звана коаліція перехід на нову систему виборів, яка виключає мажоритарку? Рейтинги «НФ» близькі до нуля. Рівень довіри до БПП катастрофічно падає, тож за партійними списками (відкритими чи закритими) представництво цієї сили у майбутній ВР може бути доволі невисоким. Для провладних фракцій вочевидь потрібна мажоритарна складова.

Цікаво, що ще в серпні 2014 року президент Петро Порошенко

**УЖЕ НИНИ ТРЕБА ПОЧИНАТИ ЗМІНЮВАТИ
ВИБОРЧЕ ЗАКОНОДАВСТВО,
ЩОБ ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ,
ЯКЕ ВІДБУДЕТЬСЯ ТАК ЧИ ІНАКШЕ, НЕ СТАЛО
НОВИМ ПОКАРАННЯМ ДЛЯ ВСІЄЇ КРАЇНИ**

цяли, що виборче законодавство все ж реформують. І справді, кілька проектів закону було розроблено... Але відтоді це питання поставили на паузу.

Та нещодавно парламентський комітет з питань правової політики та правосуддя ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді розглянути пакет законопроектів про вибори.

Перший документ (№1068 авторства Юрія Мірошниченка) передбачає, що «вибори депутатів здійснюються на засадах пропорційної системи з обранням депутатів у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі за виборчими списками кандидатів у депутати від політичних партій, виборчих блоків політичних партій». При цьому встановлюється прохідний бар'єр у 3%.

Наступний документ — №1068-1, розроблений Юлією Тимошенко та групою авторів, визначає, що «вибори народних депутатів здійснюються за пропорційною системою із відкритими партійними списками — загальнодержавним

депутати від політичних партій». Ці законотворці вважають за доцільне встановити бар'єр у 3%.

Протягом усієї незалежності Україна приміряла на себе різні моделі, за якими проводили вибори. Пропорційна система фактично перетворилася на такий собі великий політичний аукціон, коли місця в прохідній частині списку просто продавалися. Змішана система теж показала свою недоцільність. З одного боку, відбуваються ті самі торги, а з іншого — на мажоритарних округах треба було не вигравати, а грати і засівати. До того ж, саме через одномандатні округи часто до парламенту потрапляли начебто незаангажовані й позапартійні політики, які згодом дуже швидко перефарбовувалися у певний колір.

Тож, може, варто було б спробувати пропорційну систему з відкритими списками? Принаймні ця модель змогла б якомога ширше представити інтереси саме українців, а не фінансово-політичних груп.

Постає ще одне, не менш важливе питання: а чи варто знижувати

ко зазначив: «У мене є абсолютно тверде переконання щодо того, який закон є оптимальним: це пропорційна система з відкритими списками».

До речі, ще до свого обрання Порошенко говорив слушні речі й про дочасні вибори: «Коли існує парламентська криза, єдиний вихід — вибори... Сьогодні не існує коаліції, і в умовах воєнної окупації і тих викликів, з якими зіштовхнулася Україна, наша держава не може собі дозволити існувати з парламентом, що блокує рішення, котрі, зокрема, спрямовані на обороздатність країни...»

Нинішній склад ВР блокує безліч важливих для України та українців питань. То, може, знову настав час?

Відповідь на це питання є однозначною. Проте вже відтепер треба починати змінювати виборче законодавство, щоб перезавантаження, яке відбудеться так чи інакше, не стало новим покаранням для всієї країни.

Яна ДЖУНГАРОВА

ДУМКИ ЕКСПЕРТІВ

«Для «Народного фронту» і БПП дуже потрібна мажоритарка»

Олег СААКЯН,
політолог,
голова Єдиного координаційного центру «Донбас»:

«Усі три презентовані документи були розроблені ще наприкінці 2014 року! Чому ж розгляд виборчих законопроектів гальмувався? Перша причина — відсутність політичної волі. Хоча зміна виборчого законодавства є однією з декларацій постревольюційної владної команди.

Ми чудово розуміємо, що існування змішаної системи виборів до ВР не відображає сьгоднішніх політичних реалій і запитів українців. Проте дає широкі можливості для зловживань. Саме тому влада й намагається зберегти стару модель проведення волевиявлення як гарантію власного повернення. Водночас перед місцевими виборами 2015 року вдалося змінити законодавство. Але від їх результатів не залежала доля окремих народних депутатів, тож ставки тоді були значно нижчими.

Усі три законопроекти про вибори спрямовані на те, щоб мінімізувати можливість використання адміністративного ресурсу. Але найдоречнішою

я вважаю пропозицію Юлії Тимошенко: цей документ, з одного боку, забезпечує прозорість формування виборчого партійного списку, а з іншого — зберігає 5%-й прохідний бар'єр. Знижуючи поріг, можна пропустити до парламенту низку дрібних політсил, у яких немає широкої народної підтримки. Та найголовніше — є ризик, що деякі новачки перетворять на бізнес-проекти з торгівлі голосами.

Щодо прогнозів... Імовірно, ухвалення нового виборчого закону гальмуватиметься і надалі. Хіба лише якщо будуть враховані інтереси великих парламентських гравців — «Народного фронту» і БПП, яким дуже потрібна мажоритарка. Тому, очевидно, виборчі закони знають сильних змін перед винесенням на голосування.

Я не дуже вірю в те, що Раді вдасться ухвалити адекватний закон. Хоча цей провал болісно вдарить по рейтингу владних політичних сил».

«Фінальний документ буде деформований»

Віктор НЕБОЖЕНКО,
політолог,
директор соціологічної служби «Український барометр»:

«Якщо систему виборів народних депутатів змінити, то 75% нинішніх парламентарів ризикують не пройти до майбутнього парламенту. Коли є відкритий список, то вже немає одного великого мішка картоплі, коли разом із хорошими плодами продають зіпсуті. Утім, впровадження відкритих списків стане тяжким випробуванням для усіх партійних машин. Але треба зважитися на цей крок, щоб у майбутньому мати здоровий парламент».

Також дуже важливо не зменшувати бар'єр. Здавалося б, заради демократії можна встановити і 1,5%. Але не варто забувати, що потрапляння до парламенту безлічі дрібних політсил перешкоджає зати-

створенню міцної і дієздатної коаліції. Мажоритарна складова в принципі дозволяє формувати технічну більшість із залежних депутатів.

Я вважаю, що жоден із трьох законопроектів не дійде до голосування у первісному вигляді. Фінальний документ буде деформований зацікавленими групами у ВР. До речі, й ЦВК міняти нічого не збирається».

Ще один важливий момент: виборче законодавство мусить жорстко визначити рівний доступ політичних сил до ЗМІ, а також фінансування партій. Адже будь-який олігарх спроможний за кількасот мільйонів створити будь-яку «телевізійну» партію. Це повторюється від 1990-х».

«Консервація старої системи важлива для Порошенка»

Олег ПОСТЕРНАК,
політолог, кандидат історичних наук,
керівник «Центру політичної розвідки»:

«Той факт, що комітет ВР передав три законопроекти на розгляд до парламенту, ще не означає, що невдовзі їх розглянуть. Не думаю, що найближчим часом ми станемо свідками серйозної і скрупульозної роботи в цьому напрямі».

Те, що ми нині спостерігаємо, є пробними заходами для фокусування майбутньої боротьби в питаннях виборчої системи. Будь-який компроміс, будь-яка дія, будь-яке голосування щодо впровадження нової моделі виборів може бути плодом прихованих таємних переговорів із узгодженням на найвищому рівні».

Ми чудово розуміємо, що президент нині не зацікавлений у зміні моделі виборів — ні в чистій пропорційній, ні в пропорційній із відкритими

тими списками. Його цілковито задовольняє, щоб 50% парламентарів обиралися за закритими партійними списками, а інші 50% — у мажоритарних округах. Консервація цієї системи є важливим інструментом для забезпечення представництва у ВР політичної сили Порошенка та споріднених партій. Не зацікавлені в зміні і групи «Відродження», «Воля народу», фракція РПЛ».

Також ні для кого не є секретом, що наразі між БПП, «НФ» та РПЛ відбуваються переговори щодо формування нової конструкції коаліції (до речі, чимало експертів говорять, що її ідейним натхненником є Рінат Ахметов). Зокрема, перемовники обговорюватимуть і питання виборчого законодавства».

(Закінчення. Початок на стор. 1)

ЯК ФІНПОЛІЦІЯ ПЕРЕТВОРИЛАСЯ НА СЛУЖБУ

Податкова міліція, яку народні депутати «помилково» ліквідували наприкінці минулого року, а потім невдало законодавчо намагалися реанімувати, насправду кажучи, давно заслужувала на ліквідацію, адже запам'яталася здебільшого так званими «маски-шоу», вилученням серверів та іншими неправочинними діями. До того ж ця фіскальна структура приносить до держбюджету майже таку саму суму, яку потрібно витратити на її утримання.

«Податкова міліція була причетна до організації багатьох схем, зокрема створення конвертаційних центрів та податкових майданчиків за часів Януковича. Нині вона також намагається вклинитися у всі фінансові потоки», — розповів «ВВ» директор Інституту соціально-економічної трансформації, експерт РПР Ілля Несходовський.

На його переконання, гідною заміною податковій міліції мала б стати фінансова поліція. Тим більше, що законопроект, який регламентує діяльність цього фіскального органу, був напрацьований парламентарями і ліг в основу урядового документа. Там хоча б все зрозуміло: від чисель-

УРЯДОВА ФІСКАЛЬНА ПСАРНЯ

бал через віконце. Тобто фіскальному органу нав'язують невласні функції, причому в такій кількості, щоб той погруз у справах по вуха і ніколи не встигав їх виконувати.

шилася, адже, на його думку, аналітичних функцій фіскальному органу замало.

«Потрібен баланс між силовими і аналітичними повноваженнями. І якщо за цей баланс відповідати-

бійці. Це і є характеристикою недемократичного і непрофесійного типу управління», — пояснив він.

Чим скінчиться війна міністрів, невідомо. Проте зацікавленість у збільшенні кількості бійців цієї кишенькової армії фіскалів уже проявляється. Якщо до лав фінполіції мали б зарахувати до 2500 співробітників, то штаб Служби повинен налічувати вже 3500 осіб, 25% з яких будуть фахівцями у податковій сфері, а інші 75% — людьми без досвіду роботи. Що буде далі, можемо прослідкувати на прикладі Нацполіції, де за новими обличчями часто-густо ховаються старі нерпи.

На думку Миколи Спірідонова, якщо точиться така боротьба навколо органу, який існує ще на папері, створення його таки відбудеться. Бо коли урядовці активізуються заради «відмазки» перед міжнародними партнерами, таких баталій точно не буває.

Експерт також звернув увагу на те, що за підпорядкування нової структури змагаються не конкретні міністри, а фактично фракції БПП та «Народний фронт», за квотами яких ці чиновники посіли місця у Кабміні.

СЛУЖБА ФІНАНСОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ МОЖЕ СТАТИ ЕФЕКТИВНИМ ІНСТРУМЕНТОМ БОРЬБИ З ПОЛІТИЧНИМИ ОПОНЕНТАМИ ЧИННОЇ ВЛАДИ. ТОМУ ЗА ПІДПОРЯДКУВАННЯ НОВОЇ СТРУКТУРИ ЗМАГАЮТЬСЯ НЕ КОНКРЕТНІ МІНІСТРИ, А ФАКТИЧНО ФРАКЦІЇ БПП ТА «НАРОДНИЙ ФРОНТ», ЗА КВОТАМИ ЯКИХ ЦІ ЧИНОВНИКИ ПОСІЛИ МІСЦЯ У КАБМІНІ

ності співробітників до їхніх повноважень та критеріїв підслідності.

За словами експерта, Мінюст, СБУ та МВС, ознайомившись із законопроектом, зрозуміли, що вони суттєво втрачають від запровадження фінансової поліції. Адже їм доведеться не тільки розпрощатися із підрозділами, які займаються економічними злочинами, а й з баришами від вдалих «операцій».

«Саме МВС, Мінюст та СБУ рекомендували перейменувати фінансову поліцію на Службу фінансових розслідувань. І це було великою помилкою, адже фінполіція і Служба — зовсім різні за своєю суттю структури», — констатував Несходовський.

БОРЬБА МІНІСТРІВ — ВІЙНА ФРАКЦІЙ ЗА «КІЙОК»

Зміна назви була лише першим кроком. Ще не створеному органу, який мусить розслідувати фінансові злочини на основі аналізу і без використання силового компоненту, мають надати всі можливі й неможливі повноваження. Більше за всіх старається пан Аваков, який намагається у підслідність захвати весь спектр злочинів — від крадіжки курей у селі та відлову дрібних шахраїв на ринках до незаконного видобутку бурштину. Такі завдання нагадують відомий діалог Мачухи з Попелюшкою, коли остання просила відпустити її подивитися на

Ілля Несходовський каже, що наразі складно сказати, що вийде в результаті опрацювання урядовцями документа, тому ніхто не знає, яким потужним може стати цей орган. Через те й точиться боротьба в контексті підслідності.

«Наприклад, у СБУ позиція проста: жодними своїми повноваженнями вони ділитися не збираються. Це, з одного боку, зрозуміло, тому що фіскальному органу намагаються передати навіть статтю щодо боротьби з тероризмом у частині його фінансування та легалізації коштів, отриманих у злочинний спосіб», — уточнив він.

Експерт впевнений, що Службі «впарюють» непритаманні їй функції з метою подальшої дискредитації начебто через недієздатність, щоб потім передати фіскальний орган у підпорядкування силовиків.

Політологи підтримують думку Несходовського. Микола Спірідонов вважає, що члени уряду дуже хочуть прибрати Службу фінрозслідувань до своїх рук. Нині вже розглядаються три варіанти підпорядкування ще не створеного органу. Це безпосередньо Кабміну — тобто Гройсману, Мінфіну — читайте: персонально Данилюку, який очолює відомство, або Авакову — керівнику МВС, якому замало Нацполіції та Нацгвардії.

Останній робить усе можливе для того, аби Служба була під ним. При цьому керівник МВС наголошує на тому, щоб силова компонента зали-

муть різні міністерства, якщо функції і статті підслідності будуть розподілені між різними відомствами, — це не спрацює», — кидався аргументами Аваков, аби схилити чашу терезів на свій бік.

Не забував він і про світовий досвід. Мовляв, у 80 країнах така Служба підпорядкована саме МВС, і тільки у США — безпосередньо Мінфіну.

Руслан Бортник не має сумнівів, що демілітаризація фіскального

органу залишиться лише на словах. Тобто силова компонента нікуди не дінеться.

«Кожен, хто отримав крісло, намагається отримати ще й кийок — створити орган, який можна використовувати в підклимних розбірках. Це призводить до того, що руйнується монолітність державного апарату, логічність прийняття рішень, знижується довіра. Також це доводить, що наші міністри і чиновники розглядають свої посади не як служіння громаді, а як місце задоволення власних економічних та владних ам-

НАШІ МІНІСТРИ І ЧИНОВНИКИ РОЗГЛЯДАЮТЬ СВОЇ ПОСАДИ НЕ ЯК СЛУЖІННЯ ГРОМАДІ, А ЯК МІСЦЕ ЗАДОВОЛЕННЯ ВЛАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТА ВЛАДНИХ АМБІЦІЙ. ЦЕ І Є ХАРАКТЕРИСТИКОЮ НЕДЕМОКРАТИЧНОГО І НЕПРОФЕСІЙНОГО ТИПУ УПРАВЛІННЯ

«В Україні майже всі економічні та бюрократичні процеси політизовані. Відповідно, якщо ми кажемо про окремих міністрів, які хочуть взяти під контроль новостворену структуру, то вони точно не забуватимуть про інтереси своїх партій, за квотою яких пройшли в уряд», — підкреслив він.

ПОЛІТИКИ ПІД ТИСКОМ

Експерти не виключають, що Служба фінансових розслідувань стане ефективним інструментом бо-

ротьби з політичними опонентами чинної влади. Адже у презентації нового органу в статтях підслідності є доволі цікавий пункт: «Порушення порядку фінансування політичних партій, передвиборчої агітації, агітації з всеукраїнського і місцевого референдуму».

З одного боку, контролювати кошти партій необхідно, адже через зміни в законодавстві фінансуємо їх ми, українці, за рахунок податків, які надходять до держбюджету. Але якщо буде команда від влади, розмитість формулювань допоможе притиснути до нігтя, тих, хто пливе проти течії.

Руслан Бортник нагадав, що функції з контролю за політичними партіями вже є частково в НАБУ та НАЗК.

«Коли ж з'явиться ще один конкуруючий інструмент, його можна буде сміливо використовувати проти політичних противників. І це буде особливо знаковим, якщо Служба буде підконтрольною Мінфіну. Адже Данилюк є довіреною особою президента», — вважає він.

З ним солідарний і Микола Спірідонов. Він вважає, що коли остаточно стане зрозуміло, під крилом якого міністерства працюватиме Служба фінансових розслідувань, і якщо буде політична воля щодо запуску цього проєкту, контроль над партіями і боротьба з політичними конкурентами може активізуватися.

ДАЛІ БУДЕ

Як кажуть, у сухому залишку наразі маємо складну ситуацію. Підпорядкована Державній фіскальній службі податкова міліція продовжує працювати, хоча її рішення вже є незаконними і такими, що суперечать Конституції. У ДФС дали роз'яснення щодо продовження роботи міліціантів доти, поки не запроцює Служба.

Проте коли вона запрацює, також є питанням із багатьма невідомими. В уряді клянуться-божаться, що Служба фінансових розслідувань з'явиться вже наприкінці року. Однак Микола Спірідонов не виключає, що ідею створення нового фіскального органу, який позитивно себе показує в інших країнах, взагалі поховать, якщо Данилюк піде у відставку. Наразі таких передумов немає, проте хтозна, що буде далі.

Антоніна
МІРОШНИЧЕНКО

Блокада Донбасу зірвала маски з представників української влади, продемонструвавши їхню справжню сутність. Чиновники готові просити, погрожувати, намагатися пробити сльозою, але не мають наміру відмовлятися від вугілля та інших товарів з окупованих територій. Вперте небажання припинити фінансувати терористів особливо цинічне на тлі того, що сьогодні понад 50 обласних, районних і сільських рад, а також мільйони українців підтримують учасників блокади і вимагають покласти край торгівлі з загарбниками українського Донбасу.

ПОГРОЗИ КВОЛИМ КУЛАЧКОМ

Реакція лідерів «ДНР/ЛНР» є найкращим доказом того, що блокування торговельних пото-

ків між окупованими регіонами і Україною — правильний крок, який давно потрібно було зробити, щоб витіснити окупантів за наші територіальні межі й завершити війну.

З початком блокади обстановка в зоні бойових дій гранично загострилася. Сепаратисти з «Градів» і танків гатять по позиціях української армії і населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення. Така мстива запеклість наводить на думку, що терористам болісно защемили хвоста, і вони втрачають не лише власні бариші, а вже навіть гроші, з яких потрібно платити зарплатню своїм підданим.

«Багатотисячні» мітинги проти блокади торгівлі з Донбасом, які відбулися у «ЛНР» і «ДНР», не вичавили в нас жодної сльози і не змусили журитися про долі «теж українців» на окупованих територіях. Гасла «Ні тонни вугілля Україні!» і транспаранти на підтримку рішень місцевих князків скоріше викликали гірку усмішку.

Блокаді стояти!

А виступи профспілкових діячів і зовсім вбили наповал. Ті спочатку закликали «не губити Донбас» і «припинити саботувати Мінський процес», а за кілька хвилин говорили абсолютно протилежні речі. Мовляв, «вільні республіки» здатні самостійно забезпечувати стабільну робо-

Захарченка від 3 березня: квазіреспубліка оголосила торговельну блокаду України. За розрахунками бойовиків, через 60 днів наша держава перестане існувати.

Незрозуміло, які наркотики вживає Захарченко: то він збирається йти війною на Великобританію, то Трампа вчить, як вчинити

закордонних справ Великобританії та Польщі заявив, що так зване зовнішнє управління на підприємствах української юрисдикції є ще одним доказом окупації Росією частини сходу України. І на цьому все. Щодо необхідності ухвалення закону про окуповані території він досі навіть не заїкається.

Навряд чи варто вважати Захарченка та Плотницького самостійними фігурами. І їх «ефективне управління» завершиться тим, що обладнання заводів поріжуть на метал і продадуть за низькою ціною. «Наїзд» на Ахметова також має політичне підґрунтя.

Однак важливо інше — тепер ці підприємства і шахти не можна буде назвати українськими. І тим більше не вийде говорити про те, що без окупаційного «чорного золота» нам не обійтися. Чи все-

а уряд не спромігся надіслати їм зразок. Після цього блокувальники відмовилися від подальших переговорів із Кабміном.

Та й про що говорити, якщо Гройсман радить їм відвідати металургійні підприємства, які начебто ось-ось зупиняться назавжди, і подивитися в очі їх співробітників? Які переговори можна провадити з урядом, який мало не плачучи заявляє, що тепер металургійні заводи «змушені закуповувати вугілля у Росії чи Америки»? Міністри нічого не зробили для того, щоб звільнитися від «вугільних» пут ОРДЛО. Після старту блокади не було ініційовано жодної закупівлі «чорного золота» з тієї ж Польщі чи ПАР. Нам загрожують віяловими відключеннями, падінням ВВП. А тим часом ризик штурму учасників блокади з боку Нацгвардії і поліції усе зростає.

ПО СУТІ, «ДНР/ЛНР» СВОЄЮ БЛОКАДОЮ ЗРОБИЛА НАШОМУ КАБМІНУ ПОСЛУГУ: НЕ ПОТРІБНО БУДЕ ГОВОРИТИ ПРО ВІДНОВЛЕННЯ ТРАНСПОРТНОГО СПОЛУЧЕННЯ З ОРДЛО

ту своїх підприємств і гідні зарплати.

«Тому що росіяни своїх не кидають», — таким був лейтмотив запальних промов.

Полум'яні оратори промовчали, що вугілля з ОРДЛО Росії задурно не потрібне, бо в них і свого вистачає. А прикладів того, як «росіяни своїх не кидають», можна наводити безліч.

На тлі організованих протестів проти блокади керівники ОРДЛО Олександр Захарченко та Ігор Плотницький роблять пафосні заяви, що більше скидаються на ультиматум. У них «самопроголошені» загрожують не лише припинити поставки окупаційного вугілля до України (чого, власне, і домагаються українські блокувальники), а й запровадити «зовнішнє управління на всіх підприємствах української юрисдикції, які працюють у «ДНР» і «ЛНР».

1 березня термін ультиматуму збіг — блокада, певна річ, не припинилася. Апофеозом «ДНРівського» маразму стала заява

з Києвом. Тепер ось вкотре про- рокує Україні смерть...

НАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЧИ «ПРИХВАТИЗАЦІЯ»?

Паралельно з гучними заявами про припинення поставок вугілля псевдолідери псевдореспублік опублікували список перереєстрованих в Україні підприємств, що працюють на окупованих територіях. Захарченко, крім цього, назвав низку заводів, операторів зв'язку і, звісно, шахт, де запровадили «зовнішнє управління». Чимало цих підприємств належать Рінату Ахметову. Зокрема, це і відомий усім «Укртелеком», шахти ПАТ «ДТЕК Шахта «Комсомолець Донбасу», ТОВ «ДТЕК Сервіс», ДТЕК «Високовольтні мережі», ДТЕК «ПЕМ-Енерговугілля» і ДТЕК «Донецькобленерго», звідки постачалося вугілля на українські ТЕЦ.

Президент Порошенко не забув скористатися темою «прихватизації». І на зустрічі з міністрами

АПОФЕОЗОМ «ДНРІВСЬКОГО» МАЗАЗМУ СТАЛА ЗАЯВА ЗАХАРЧЕНКА ВІД 3 БЕРЕЗНЯ: КВАЗІРЕСПУБЛІКА ОГОЛОСИЛА ТОРГОВЕЛЬНУ БЛОКАДУ УКРАЇНИ

такі українській владі вистачить нахабства повторювати старі мантри про те, що це — українські заводи і надра, і працюють там «теж українці»? Та й своєю блокадою «ДНР/ЛНР», по суті, зробила нашому Кабміну послугу — не потрібно буде говорити про відновлення транспортного сполучення з ОРДЛО. Навіщо, якщо їм без нас так добре, і вони цілковито покладаються на Русь-матінку?

НЕ КИЄМ, ТО ПАЛИЦЕЮ

Прикро, що український уряд так і не навчився приймати правильні рішення. Кабмін спробував позбутися учасників блокади ухваленням постанови «Про затвердження порядку переміщення товарів в район або з району проведення антитерористичної операції». Однак активісти цього жесту не оцінили, бо текст постанови у відкритому доступі не з'явився, а уряд не спромігся надіслати їм зразок. Після цього блокувальники відмовилися від подальших переговорів із Кабміном

Блокувальників опосередковано звинуватили навіть у трагедії на шахті «Степова» на Львівщині, де в результаті вибуху загинули 8 гірників. Після цього випадку Порошенко доручив перевірити технічний стан усіх українських вугледобувних підприємств. І що з'ясується? Нічого нового: мовляв, стан більшості шахт незадовільний, і працювати там небезпечно для життя.

А далі? Зрозуміло, що всі копальні не закривуть. Але така ревізія фактично залишає владі можливість йти з поклоном до терористів за окупаційним вугіллям. І тоді силовий розгін блокади буде неминучий.

Тільки в одному помилився гарант — на допомогу активістам нині з'їжджаються українці з усіх регіонів. І розірвані врешті-решт небезпечні зв'язки з ОРДЛО просто так владі відновити не вдасться.

Арина МАРТОВА

Другі роковини Мінських угод минули безгучно. І це не випадково: їх результатами задоволені лише 12% українців. Один із них — президент. А про безальтернативність домовленостей наразі ризикне казати лише любитель тухлих яєць та гнилих помідорів. Значно популярнішою є інша тема: чи не час тікати з «Мінська»?

**ТІКАТИ, ЯК ЧУБАРОВ,
ЧИ ТЕРПІТИ, ЯК МАРЧУК?**

Рефат Чубаров, народний депутат від БПП, голова Меджлису кримськотатарського народу, вважає, що після визнання Росією документів «ДНР/ЛНР» Україна має гідно вийти з Мінських домовленостей.

Черговий російський ляп не може бути причиною виходу. Тому що черговий. Росія щодня, щогодини, щохвилини порушує і Мінські угоди, і міжнародне право. Причому є порушення значно тяжчі: вбивства і катування українців, знищення і вивезення державного добра, недопущення наших прикордонників до українського кордону.

Чи може це стати приводом для виходу з «Мінська»? Може, якщо відповідає нашим інтересам. А чи відповідає?

Які загрози «Мінськ» несе наразі? Жодних. Так, дрібні незручності. Він підтримує утопію, ніби про-

завжди правдоруб прорубує рятівну стежку, інколи — й погибельну ополонку.

Ближчою до суті є позиція Євгена Марчука, представника України в групі з питань безпеки в Мінській тристоронній контактній групі: «Визнанням документів «ДНР/ЛНР» Росія провокує Україну вийти з Мінських угод».

Справді, така літера є, але вона не заголовна. Зірвати Мінський процес нашими руками в Кремлі не проти. Та це бажання — лише проміжний полустанок. Кінцевою станцією є Україна: як не зжерти, то понадкусувати.

Визнання «паспортів» «ДНР/ЛНР» — це логічний крок РФ на шляху поглинання цих фейкових республік. Сьогодні росіяни визнали паспорти (читай «громадянство») «ДНР/ЛНР», через півтора-два роки визнають референдум цих «громадян» про приєднання до РФ. Розводка в часі цілковито прорахована.

**На окупованій території
є тільки одна гідна робота —
БУТИ ПАРТИЗАНОМ**

печення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України». Закон не ідеальний, але визначає окуповані території і збройну агресію Російської Федерації. Дев'ять

дично визнавати війну — щонайменше є недоречною романтикою. А радше — самогубством.

Той, хто програє війну нервів і першим скаже «няв», програє ще й дипломатичну і пропагандистську війну. А слабший у військовому сенсі стороні це ще й загрожує повномасштабною війною і поразкою у ній.

Наша формально-правова непослідовність є логічною і вимушеною реакцією на реалії, нав'язані агресором. І нерозв'язані цілим світом.

Примітка. Запровадження воєнного стану в окремих територіях — інша справа: це залучення армії до вирішення внутрішньополітичних проблем без оголошення зовнішнього ворога. Що може бути почасти доцільним.

Чи не тому, що тоді всі побачать: антрацитові шахти в ОРДЛО і підприємства-споживачі у вільній Україні належать одним і тим самим особам? А горе-бізнесмени (точніше, «бізнесмени горя») не поспішають рвати виробничі зв'язки із самими собою. Війна може вщент руйнувати все, тільки не вертикально інтегрований бізнес енергетичних магнатів.

Основну, технологічну лінію захисту бізнесу «поверх бар'єрів» його адвокати доповнюють соціальною: нестача палива призводить до скорочення робочих місць по обидва боки лінії розмежування.

Щодо території, підконтрольної Україні, це сумнівно: як зміна місця видобутку палива може скоротити робочі місця?

**СВІТ КЛИНОМ НА «МІНСЬКУ» НЕ ЗІЙШОВСЯ,
КЛИН УПЕРСЯ У НЕБАЖАННЯ ПРОВІДНИХ
МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ І СВІТОВИХ ЛІДЕРІВ
СЕРЙОЗНО ПОСТАВИТИСЯ ДО РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ**

цес врегулювання триває, тоді як процес стоїть. Росія загнала його в пустку, щоб затягти нас у пастку. Та світ клином на «Мінську» не зійшовся, клин уперся у небажання провідних міжнародних організацій і світових лідерів всерйоз поставитися до російської агресії.

Розводка нас як лохів прорахована також, але має обернутися кремлівським прорахунком. Нехай їм мара, хай казяться як знають — «нам своє робить».

КРАВЧУК: РОКІРОВКА ФЕЙКІВ

Леонід Кравчук теж пнеться у правдоруби: «На всіх форумах, в усіх промовах наші керівники, і не тільки наші, говорять про те, що в Україні війна, і Росія — агресор. А коли ми сідаємо за стіл переговорів або підписуємо документи, то в нас війни немає, у нас є АТО. Це зовсім інша юридично-правова формула. Наслідки такого статусу зовсім інші, ніж наслідки агресії або війни. Тому найближчим часом наші політичні сили, наші державники, серйозні та відповідальні, повинні прийняти закон про окуповані території».

Рішучий вступ, жорстка риторика і — з великої хмари курячий дощик: щоб поміж крапельками прослизнути.

змін до нього вже внесено, потрібні ще. Про це дали.

Як бачимо, пропонує Кравчук ухвалити вже ухвалене, товкти воду в ступі. Ліки нікудишні, та не слід ігнорувати діагноз хвороби: фактично війна є, юридично — ні.

**У ЗАКОНІ «ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ
І СВОБОД ГРОМАДЯН ТА ПРАВОВИЙ РЕЖИМ
НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНІЙ
ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ» НЕ ВИСТАЧАЄ
ЗАБОРОНИ «БІЗНЕСУ НА КРОВІ»**

ЗАБОРОНА «БІЗНЕСУ НА КРОВІ»

Чого не вистачає у законі «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», то це заборони «бізнесу на крові».

Розумію, усі кінці одним махом не обрубати. Та не розумію, чого через три роки війни українські ТЕЦ усе ще працюють на окупованому вугіллі? Щось не пригадується з воєнної історії, щоб броню для Т-34 кували в Рурі.

Наморщивши чоло, експерти й урядовці малюють схеми й діаграми із ПАР до Амстердама з петлею до Кузбасу, де буцімто зосереджене унікальне паливо. Замість того, щоб прямо сказати: скільки, який і чий товар блокують пікетувальники. Хто володіє шахтами в ОРДЛО і підприємствами-споживачами на підконтрольній нам території?

Але шахтарі та їхні суміжники в ОРДЛО теж є українськими громадянами. Поділ території на вільну й окуповану — трагедія розколотої нації. І перед своїми окупованими громадянами держава має зобов'язання. Перше з них: звільнити їх від окупації!

Є й інші. Але немає серед них обов'язку субсидувати робочі місця на окупованій території. Яка держава і коли підтримувала бізнес окупантів і колабораціоністів?

Гріх дорікати людям, коли вони в концтаборі виживають як можуть. Жодних претензій — лише співчуття до співвітчизників, які роблять це в таборах «ЛНР» і «ДНР». Але не вони розпоряджаються ресурсами ОРДЛО, а окупанти. Тому на окупованій території є тільки одна гідна робота — бути партизаном.

Борис БЕСПАЛИЙ

**ТОЙ, ХТО ПРОГРАЄ ВІЙНУ НЕРВІВ, ПРОГРАЄ ЩЕ Й
ДИПЛОМАТИЧНУ ТА ПРОПАГАНДИСТСЬКУ ВІЙНУ.
А СЛАБШІЙ У ВІЙСЬКОВОМУ СЕНСІ СТОРОНІ
ЦЕ ЩЕ Й ЗАГРОЖУЄ ПОВНОМАСШТАБНОЮ
ВІЙНОЮ І ПОРАЗКОЮ У НІЙ**

можемо пояснювати що завгодно — намарно. Негативні наслідки цього такі очевидно паскудні, що й казати не хочеться.

Позиція Рефата Чубарова є щирою і формально логічною. Та не

Ну приймуть «закон про окуповані території», а куди ж колізія «АТО/війна» подінеться? За Кравчуком — нікуди.

Насправді такий закон є, ще від 15 квітня 2014-го: «Про забез-

веде проти України неоголошену агресивну війну. У відповідь Україна змушена вести проти Росії неоголошену оборонну війну.

Як на мене, відповідь адекватна. А односторонньо першими юри-

Четверта частина населення Росії принаймні раз у житті отримувала вирок або опинялася за ґратами. Експерти пояснили DW механізм тюремного конвеєра в РФ та розповіли, до яких змін у суспільстві це призвело.

Чверть росіян, переважно чоловіки, пройшли через суди, в'язниці та колонії або отримали інші покарання за правопорушення різного ступеню тяжкості. Від 2000 року число засуджених у Росії знижується, але все одно 2016 року країна посіла перше місце на Євразійському континенті та третє у світі за кількістю ув'язнених на 100 тис. населення — 450 осіб. За даними Міжнародного центру тюремних досліджень (ICPS), більше тільки на Сейшельських островах і в США — 770 та 709 осіб відповідно. А, наприклад, у Німеччині на кожні 100 тис. громадян припадає 76 позбавлених волі.

Опитані DW експерти таку велику кількість судимостей у РФ пояснюють репресивною політикою держави, а також низьким рівнем роботи слідства, судів, прокуратури

РОСІЯ ЗА ҐРАТАМИ: репресивна держава, хворе суспільство

слідства важлива звітність: якщо в січні поліція виявила 90 злочинів, то в лютому вона повинна перевиколнати план до 100. Тоді всі отримають премії».

репости в Інтернеті, що ображають чийсь почуття.

Експертка вважає: ті, хто розслідує і судить, зацікавлені в репресіях, щоб забезпечити свої

суджених у місцях ув'язнення — і не винні, й ті, хто вчинив незначне правопорушення, — потрапляють під вплив справжніх злочинців. Щоб вижити на мізерному пайку — на євро з невеликим у день, отримати цигарку, чай, шматок хліба, людина йде виконувати доручення блатних і може вийти з в'язниці закоренілим злочинцем.

БЕЗ ШАНСІВ НА ПІДТРИМКУ ДЕРЖАВИ

У тому, що репресивна машина працює, аби зламати людину, переконаний і правозахисник, експерт фонду «На захист прав ув'язнених» Петро Курьянов.

«З колоній і тюрем Росії виходять озлоблені люди, які були в становищі рабів і тепер несуть у суспільство те, що в них накопало», — каже Курьянов.

До кінця 2016 року з місць ув'язнення вийшли 210 тис. осіб. Приблизно стільки ж виходили на волю й кожного попереднього року. Та програма ресоціалізації в Росії

два експерти. Їхню думку непрямо підтверджує і статистика: за останні 10 років кількість насильницьких злочинів від рук рецидивістів зростає в чотири рази.

ВИЙШЛИ МИ ВСІ З ГУЛАГУ

«Росія недалеко відійшла від ГУЛАГу — табірної системи часів Сталіна, коли одна половина населення сиділа, а інша — саджала», — переконаний Петро Курьянов.

Разом із Ольгою Романовою він перерахував, на які проблеми наражається російське суспільство через посилення репресивної державної машини.

По-перше, це зростання злочинності та зниження безпеки громадян. По-друге, повна недовіра людей до судової та правоохоронної систем. По-третє, руйнація інституційної свідомості, коли закони ігноруються і владою, і населенням. По-четверте, нехтування правами людини, коли в країні вихваляють «славетні подвиги сталінського НКВС», який знищив у таборах мільйони людей.

У СЛІДЧИХ ІЗОЛЯТОРАХ, В'ЯЗНИЦЯХ І КОЛОНІЯХ РОСІЇ У 2016 РОЦІ УТРИМУВАЛИСЯ ПОНАД 630 ТИС. ОСІБ. ЗА ДАНИМИ ФЕДЕРАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ РФ (ФСВП), МАЙЖЕ ПОЛОВИНА З НИХ МАЄ ТЕРМІНИ УВ'ЯЗНЕННЯ ВІД 3 ДО 10 РОКІВ

та пенітенціарної системи. На думку спостерігачів, це стало серйозною соціальною проблемою, призвело до криміналізації свідомості росіян та продовжує завдавати серйозної шкоди суспільству.

ЧОМУ ТАК БАГАТО ЗЛОЧИНЦІВ

У слідчих ізоляторах, в'язницях і колоніях Росії у 2016 році утримувалися понад 630 тис. осіб. За даними Федеральної служби виконання покарань РФ (ФСВП), майже половина з них має терміни ув'язнення від 3 до 10 років. Крім того, 420 тис. росіян стояли на обліку кримінально-виконавчої інспекції та відбували покарання, не пов'язані з позбавленням волі.

Загалом за минулий рік у РФ зареєстрували понад 2 млн злочинів, з них 450 тис. тяжких та особливо тяжких. Виявили понад 1 млн правопорушників.

«Такий високий рівень злочинності безпосередньо пов'язаний із репресивною політикою держа-

ви», — переконана глава фонду допомоги «Русь, що сидить» Ольга Романова.

Той факт, що через тюремний конвеєр проходить величезна кількість російських громадян, вона пояснює в інтерв'ю DW так: «Для

Саме так, за словами Романової, працює «палична система» держави. «Суддям дозволяють виносити неправосудні вирoki, брати хабарі та мати низьку кваліфікацію в обмін на те, що в справах виборчих кампаній вони беззаперечно стають на бік влади», — каже експертка.

За її словами, свої функції нагляду не виконує і прокуратура. Як правовий інститут вона повністю зруйнована й перетворилася на «кивалу» в суді, в орган, який не має ані прав, ані обов'язків, а натомість має великі корупційні можливості.

Крім того, розповідає Романова, до в'язниці часто потрапляють не винні люди.

«Уявіть, що 30% усіх, хто сидить, — а щороку це понад 200 тис. людей — перебувають за ґратами тільки через судові помилки і байдужість, коли суд чи слідство не мають бажання розбиратися в справі, не кажучи вже про тих, хто сидить через замовні або політичні справи», — заявила глава «Русі, що сидить».

організації роботою та новими співробітниками.

ПРИЧИНИ РЕЦИДИВУ

«Приголомшує не тільки велика кількість засуджених, а й кількість рецидивів», — наголошує Ольга Романова.

За даними першого заступника глави ФСВП РФ Анатолія Рудого, 85% злочинів є справою рук тих, хто вже відбував покарання.

Романова звернула увагу на те, що в назві ФСВП немає слова «виправлення», є лише слово «покарання», бо ніхто нічого не збирається виправляти. Це воєнізоване відомство, де майже немає цивільних фахівців, де більшість праців-

не працює. Це ще одна проблема, яка боляче б'є і по суспільству, і по тих, хто, опинившись на свободі, не знаходить необхідної підтримки.

«Ось сидить переді мною людина, яка звернулася до нашого фонду. Навіть якщо вона вирішила розпочати життя з чистого аркуша, на роботу її не беруть, гроші скінчилися, соціальні зв'язки розірвані. І я чітко розумію: якщо ми не допоможемо, ввечері він дасть комусь по голові», — каже Курьянов.

За словами Ольги Романової, офіційно на ресоціалізацію виділяють чималі суми, але отримують їх неурядові організації на кшталт «Нічних вовків» із Хірургом, «Офіцерів Росії» та інших.

Ці гроші просто розкрадаються, а нормальної допомоги для тих, хто її потребує, немає, вважають оби-

ТОРІК У 16 РАЗІВ ЗРОСЛА КІЛЬКІСТЬ УВ'ЯЗНЕНИХ, ЯКІ ОТРИМАЛИ РЕАЛЬНІ ТЕРМІНИ ЗА ПЕРЕПОСТИ В ІНТЕРНЕТІ, ЩО ОБРАЖАЮТЬ ЧИЙСЬ ПОЧУТТЯ

До в'язниць потрапляє переважно працездатне населення, руйнуються сім'ї, падає народжуваність.

«Але гуманізм у нас мають за слабкість, звідси й загальна жорстокість — це замкнене коло», — нарікає Ольга Романова.

Правозахисниця додає, що через велику кількість тих, хто пройшов тюремні університети, Росія стала країною блатної культури, де кожен знає, чим закінчується рядок пісні «Владимирський централ — ветер...».

Глава «Русі, що сидить» переконана: «Якщо сам президент говорить мовою блатних, якщо всі розуміють, що таке «мочити в сортирі», й сміються — значить, суспільство хворе».

Галина ПЕТРОВСЬКА,
Deutsche Welle, Німеччина

РОСІЯ НЕДАЛЕКО ВІДІЙШЛА ВІД ГУЛАГУ — ТАБІРНОЇ СИСТЕМИ ЧАСІВ СТАЛІНА, КОЛИ ОДНА ПОЛОВИНА НАСЕЛЕННЯ СИДІЛА, А ІНША — САДЖАЛА

Серед причин того, чому так багато росіян опиняється у в'язниці, Романова вказала і жорстокість покарань, коли «за вкрадену курку можуть кинути за ґрати». Торік у 16 разів зросла кількість ув'язнених, які отримали реальні терміни за пе-

ніків — силовики. Тому в установах ФСВП «немає логіки закону, немає міркувань дотримання прав людини, а є наказ та його виконання».

До рецидивів, за словами Романової, призводить те, що багато за-

Ізраїль не відкидає можливості об'єднатися з арабськими державами проти Ірану, і уряд Трампа підтримує «схожий на НАТО» союз. Наскільки він реальний?

У ізраїльсько-палестинському конфлікті, як і в політичній архітектурі Близького Сходу загалом, назрівають радикальні зміни. Нещодавно світова спільнота з роздратуванням відзначила, що США під керівництвом нового президента Дональда Трампа, схоже, більше не наполягають на такому вирішенні конфлікту між двома державами, яке тривалий час вважалося недоторканим базовим консенсусом. А саме: співіснування ізраїльської і суверенної палестинської держав.

Отже, нині Вашингтон відійшов від цього, хоча нова адміністрація не може запропонувати альтернативний проект мирного врегулювання. Чимало спостерігачів пояснюють це хаотичними уявленнями Трампа щодо зовнішньої політики. Ізраїльський письменник Амос Оз взагалі вважає дії Трампа «дивним жартом».

ІДЕЯ АЛЬЯНСУ, СХОЖОГО НА НАТО

Багато хто розмірковує, що ж мають на увазі американський президент Трамп і прем'єр-міністр Ізраїлю Нетаньяху, коли говорять про прагнення шукати «регіональне вирішення» ізраїльсько-палестинського конфлікту. Деякі оглядачі навіть не припускають, що такі країни, як Саудівська Аравія чи Катар, можуть обговорювати мирне врегулювання конфлікту поза вимогою співіснування двох

На Близькому Сході формується несподіваний альянс

більшу небезпеку для них становить не Ізраїль, сїонїзм чи євреї, а Іран. Ізраїль теж вважає іранський режим ворогом №1 в регіоні. У цій одностайності Ліберман вбачає нові перспективи для врегулювання ізраїльсько-палестинського конфлікту.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ВИДАЮТЬ БАЖАНЕ ЗА ДІЙСНЕ?

Днями міністр розвідки Ізраїлю Ісраель Кац заявив газеті The Washington Post, що адміністрація нового президента США вже

незалежно від того, йдеться про мусульман, іудеїв чи християн».

Щоправда, ця ідея єдиного фронту проти шїїтського екстремізму, спонсорованого Іраном, є сумнівною. Деякі ідеї, ймовірно, виникають тому, що праві націоналісти в Ізраїлі видають бажане за дійсне.

Раніше вже поширювалися чутки, що Вашингтон працює над «схожим на НАТО» союзом із «поміркованими» арабськими державами. З огляду на властиву арабам ненависть до євреїв, Ізраїль навряд чи буде його офіційним

можна нав'язати тільки силою. І панічного страху перед іранською гегемонією буде недостатньо, щоб арабські держави схвалили це.

Однак прем'єр-міністр Нетаньяху перебуває під зростаючим тиском з боку крайніх правих, і йому доводиться вдавати, що існують реальні можливості врегулювання старого конфлікту, окрім рішення про співіснування двох незалежних держав.

Адміністрація США, здається, підтримує ідею арабсько-ізраїльського альянсу. Але сумнівно, щоб за цією підтримкою стояла справді якась продумана стратегія. Також незрозуміло, де в цьому анти-іранському альянсі місце для Росії, яка неодмінно хоче, щоб Трамп був її партнером у боротьбі з ісламістським тероризмом.

ПОЛІТИКА ОБАМИ БУЛА ОЧІКУВАНО ПРОВАЛЬНОЮ

Якщо заплющити очі на заідеологізовані ілюзії, у гіпотетичній зміні курсу все одно є раціональне зерно, коли йдеться про мир на Близькому Сході. Адже багаторічні зусилля на досягнення компромісу між ізраїльтянами та палестинцями шляхом прямих переговорів не мали успіху.

Політика Обама щодо Ізраїлю полягала переважно в тому, щоб в односторонньому порядку схилити його до поступок — наприклад, відмовитися від програми будівництва ізраїльських поселень у Східному Єрусалимі та на Західному березі річки Йордан, де мешкають палестинці. Але така політика була очікувано провальною. Вона

лише підживлювала нереалістичні сподівання Палестини. Насправді головною перешкодою на шляху мирних переговорів були не ізраїльські поселення, а хронічна неефективність палестинського керівництва.

АББАС НЕ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД РОЛІ ЖЕРТВИ

Рішення про співіснування двох держав передбачає, що керівництво в Рамаллі назавжди відмовиться від тих територій, які воно оголосило палестинськими. Навіть якщо лідери Палестини цього хотіли, вони навряд чи могли б це здійснити — на них насає радикальне ісламське угруповання «Хамас», яке вже оголосило їх зрадниками.

Крім того, Палестинська автономія, очолювана президентом Махмудом Аббасом, цілковито залежить від міжнародної спільноти: вона фінансується за рахунок США і ЄС.

Якщо нинішнього статусу-кво не буде, палестинському керівництву доведеться взяти на себе відповідальність за економічний і соціальний розвиток своєї країни. Але воно абсолютно не зацікавлене в тому, щоб втратити свій постійний статус жертви під назвою «Палестина».

АРАБСЬКІ КРАЇНИ ПОВИННІ ГУМАНІЗУВАТИСЯ

Насправді палестинська держава може бути життєздатною лише в симбіотичному зв'язку з ізраїльською економікою і суспільством. Залежність від економічно слабких і нестабільних сусідів — Йорданії і Єгипту — не дасть палестинцям жодних перспектив.

Тому нині справді настав час для радикального перегляду умов мирного вирішення ізраїльсько-палестинського конфлікту. Є чимало ознак того, що це можливо. Тільки тоді, коли в регіоні зміниться ситуація, коли арабські держави дійсно стануть на шлях гуманізації своїх суспільств і перестануть вважати Ізраїль за ворога (так вони завжди виправдовували власні невдачі), можлива зміна менталітету палестинців.

Подвійна проблема іранської експансії і руйнівного джихадизму може слугувати вирішальним стимулом для арабського світу. Але це довгострокова перспектива. Швидкого врегулювання ізраїльсько-палестинського конфлікту не буде. Реальним варіантом сьогодні залишається лише спроба поступового поліпшення двосторонніх відносин у прагматичний спосіб.

*Ріхард ХЕРЦІНГЕР,
Die Welt, Німеччина
(Матеріал друкується
зі скороченнями)*

ПОЛІТИКА ОБАМИ ЩОДО ІЗРАЇЛЮ ПОЛЯГАЛА ПЕРЕВАЖНО В ТОМУ, ЩОБ В ОДНОСТОРОННЬОМУ ПОРЯДКУ СХИЛИТИ ЙОГО ДО ПОСТУПОК — НАПРИКЛАД, ЗУПИНИТИ ПРОГРАМУ БУДІВНИЦТВА ІЗРАЇЛЬСЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ У СХІДНОМУ ЄРУСАЛІМІ ТА НА ЗАХІДНОМУ БЕРЕЗІ РІЧКИ ЙОРДАН, ДЕ МЕШКАЮТЬ ПАЛЕСТИНЦІ. АЛЕ ТАКА ПОЛІТИКА БУЛА ОЧІКУВАНО ПРОВАЛЬНОЮ

держав. Зрештою, міністр закордонних справ Саудівської Аравії кілька днів тому повторив, що його країна твердо дотримується давно встановленої позиції.

Проте здається, що і Саудівська Аравія, і інші держави Перської затоки пов'язують з новим президентом США деякі прихильні очікування. Вони беззаперечно вітають те, що Трамп хоче покласти край надто доброзичливій, на їхній погляд, політиці Обама щодо Ірану. І після недавніх заяв ізраїльських політиків напрошується висновок, що за перемовинами Трампа і Нетаньяху ховаються доволі серйозні міркування.

Так, міністр оборони Ізраїлю Авігдор Ліберман в інтерв'ю газеті Die Welt сказав, що «помірковані» сунітські держави зрозуміли: най-

активно працює над зміцненням відносин між Ізраїлем і «поміркованими» сунітськими державами в регіоні, аби спробувати поліпшити перспективи вирішення ізраїльсько-палестинського конфлікту.

Уже давно не секрет, що між Ізраїлем і саудитами, а також іншими сунітськими арабськими державами укладена негласна угода про співробітництво в боротьбі з іранською експансією на Близькому Сході та поширенням тероризму. Зокрема, оборонний альянс Ізраїлю з Єгиптом проти ісламістських екстремістів виправдав себе. Проте Ліберман вважає, що нині настав час «відкрито укласти формальний союз, коаліцію усіх поміркованих сил на Близькому Сході проти терору,

членом, але принаймні міг би стати одним із основних партнерів у військових і розвідувальних питаннях.

Тепер же скидається на те, ніби захист від заклятого ворога Ірану є таким важливим для сунітських арабських держав, що вони готові пожертвувати навіть палестинською національною ідеєю.

ЛІБЕРМАН ВВАЖАЄ ЗА КРАЩЕ ЕТНІЧНИЙ ПОДІЛ

Тоді як ізраїльські релігійні праві прагнуть анексувати значну частину Західного берега річки Йордан, світський націоналіст Ліберман вважає за краще етнічний поділ, який передбачає виключення арабського населення з єврейської держави. Обидва сценарії

Море хвилюється раз...

Картина «Манчестер біля моря» виборола два «Оскара» — за оригінальний сценарій і головну чоловічу роль. Окрім того, вона відзначена іншими нагородами, а Національна рада кінокритиків США взагалі визнала її найкращою! Це справді незвичайна драма, що зворушить найчествішого глядача.

Фільм розповідає про життя майстра на всі руки Лі (Кейсі Аффлек), який працює у такому собі американському ЖЕКу. Цілими днями він чистить сніг, ремонтує труби, лагодить проводку, викидає сміття...

Лі — дуже дивний хлопець: на перший погляд тихий, спокійний, дещо відлюдкуватий. Але іноді надмірно брутальний і агресивний. Тому глядач спершу взагалі не розуміє, що відбувається.

Якось головний герой дізнається, що його брат помер. Лі вирушає до рідного міста, що називається Манчестер біля моря, аби організувати похорон. Там він дізнається, що в заповіті брат визначив його опікуном 16-річного племінника Патрика (Лукас Хеджес). Лі ця ідея нітрохи не подобається... Навіть більше, опікунство лякає його. Чому?

Паралельно нам показують флешбеки: з'ясується, що Лі був одружений на Ренді (Мішель Вільямс), і у них було троє дітей. Нам розповідають про їхнє цілком звичайне сімейне життя. Усе це переплітається із сьогоденням, коли Лі зближується зі своїм племінником.

Розповідь снується довго й нудно до тих пір, поки нам не розповідають про справжню причину поведінки головного героя, заховану в далекому минулому. Багато років тому одного страшного вечора через Лі в його будинку сталася пожежа. Ренді пожежні встигли витягти з вогню, а ось трьох діточок, які спали на другому поверсі, — ні. Під час цієї трагедії, за великим рахунком, помер і Лі...

Кейсі Аффлек дуже тонко зобразив свого персонажа: він розкривався перед глядачами, немов бутон. Але найголовніше, що цей

актор вирвався з тіні свого популярного брата Бена Аффлека. Відтепер Кейсі вже ніхто не поспіє представити як родича того самого Бена.

До речі, за свою роботу Кейсі Аффлек отримав не лише «золоту статуетку», а й нагороду від національної ради кінокритиків США, премії BAFTA, Critics' Choice Awards, «Золотий глобус»!

Його кінематографічна дружина Мішель Вільямс теж була на висоті. Причому їй дісталася значно складніша роль. Актрисі потрібно було показати, як її героїні, яка пережила справжнє горе, вдалося впоратися із трагедією. І головне — пробачити свого чоловіка. Сцена зустрічі Ренді й Лі після років розлуки є неймовірно сильною і зворушливою.

Режисером і сценаристом стрічки став Кеннет Лонерган. Попри те, що це лише третя його режисерська робота, Лонерган певної миті вправно взяв глядача «за горло». Здається, спочатку постановник навмисне навіював нудьгу і тугу, щоб ближче до кінця фільму розкрити всі карти й шокувати.

Найстрашніший момент у картині супроводжувало «Адажіо» Альбініні. Цей знаменитий музичний твір неймовірно посилив ефект від перегляду. Коли нам розповідають про те, що через головного героя загинули троє його дітей, буквально серце завмирає.

Це дуже важка драма, але неймовірно щира. Не так часто нам показують кіно, яке розчулює до сліз. Водночас світло в кінці тунелю точно є... Просто потрібно хотіти його побачити.

Анна СПІВАК

ЗДАЄТЬСЯ, СПОЧАТКУ ПОСТАНОВНИК НАВМИСНЕ НАВІЮВАВ НУДЬГУ І ТУГУ, ЩОБ БЛИЖЧЕ ДО КІНЦЯ ФІЛЬМУ РОЗКРИТИ ВСІ КАРТИ Й ШОКУВАТИ

Гроші — ніщо. ЗОЛОТО — ВСЕ

Голлівудський красень Меттью Макконахі — унікальний актор, готовий на все заради того, щоб вжитися у роль. Пригадайте, як він схуд на двадцять кілограмів задля зйомок у картині «Далласський клуб покупців». У цій стрічці він зіграв хворого на СНІД електрика Рона Вудфора. Актор був такий переконливий, що удостоївся «Оскара»! Тепер Макконахі знову експериментував із вагою: для ролі в картині «Золото» він набрав зайвих двадцять п'ять кілограмів. І ця його робота ще більше заслуговує на «золоту статуетку»!

Передусім варто зазначити, що сюжет картини заснований на реальних подіях. Саме тому історія горе-ділка Кенні Уеллса (Меттью Макконахі) є такою захоплюючою.

тям і смертю. А коли приходить до тям, напарник повідомляє йому радісну новину: золото знайшлося.

Далі партнери почнуть шукати справжніх товстосумів-інвесторів, організують компанію, вийдуть на

«Сахара» та «Золото дурнів». Тепер, здається, йому було неймовірно цікаво зіграти золотошукача.

Найбільше глядачів заворожує небувала метаморфоза виконавця головної ролі. Дивно, як красень неймовірним чином перетворився на побитого життям облисілого товстуну з пивним черевцем і кривими зубами... У Макконахі вийшло це дуже органічно.

«Моя улюблена їжа — чізбургери, тож я їв їх постійно: вдома, в ресторанах швидкого харчування... Загалом чізбургери і пиво зробили свою справу... Коли зйомки закінчилися і довелося худнути, настав непростий період. Я повинен був набратися терпіння, я розумів, що

БЕЗ ПЕРЕБІЛЬШЕННЯ МОЖНА СКАЗАТИ, ЩО ЦЕ ОДНА З КРАЩИХ РОЛЕЙ МЕТТЬЮ МАККОНАХІ. КЕННІ УЕЛЛС ВИЙШОВ У НЬОГО НАВДИВОВИЖУ ЩИРИМ. ВІН БУКВАЛЬНО ЗАХОПЛЮЄ ГЛЯДАЧА СВОЄЮ МРІЄЮ

Отож, наприкінці 1980-х головний герой, старатель з діда-прадіда, власник успадкованої від батька гірничодобувної компанії, довів її до межі банкрутства. У проєкті Кенні інвестори вже не вірять, а в нього самого грошей майже не залишилося. Тому персонаж Макконахі зважується на грандіозну авантюру: він об'єднується з таким самим невдахою геологом Майклом Акою (Едгар Рамірес), щоб знайти золото в нетрях індонезійських джунглів.

Зібравши скромні кошти по друзях-знайомих, напарники беруться за справу. Вони свердлять і свердлять, але дорогоцінного металу так і не знаходять. Кенні підхоплює малярю і кілька тижнів перебуває у безпам'ятстві, буквально між жит-

біржу, все в них буде чудово... Навіть коли друзів захочуть викинути з бізнесу, їм вдасться майстерно викрутитися і подолати труднощі. Але пригоди на цьому не скінчилися: одного разу з'ясується, що ніякого золота не було і сліду!!!

Як авантюра обернулася на аферу? Про це ви дізнаєтеся, переглянувши цей чудовий фільм.

Без найменшого перебільшення можна сказати, що це одна з кращих ролей Меттью Макконахі. Кенні Уеллс вийшов у нього навидовижу щирим. Він буквально захоплює глядача своєю мрією. Гроші для нього не головне — Кенні просто одержимий своєю авантюрою.

Утім, Макконахі не вперше шукає у кіно коштовності. Пригадайте, як він полював за скарбами в картинах

на це знадобиться не один і навіть не кілька місяців. Я досі відчуваю, що не все повернулося до норми», — зізнавався в одному з інтерв'ю Макконахі.

Постановником картини став Стівен Гейган. Йому вдалося зняти хоч і не шедеврально, але дуже динамічну пригодницьку драму. Втім, реальна історія виявилася такою цікавою, що зіпсувати її було майже неможливо. Хоча без Макконахі фільм багато в чому б програв. Навіть уявити собі неможливо, що цього чудового актора можна було б кимось замінити. А все через те, що актор буквально розважався на знімальному майданчику, насолоджуючись роботою.

Євгенія ПРОРИВАЙ

Головний-редактор — Анна СПІВАК, відповідальний секретар — Олексій СОКУР

Редакція: м. Київ, бул. Лесі Українки, 26

Пишіть на адресу: ТзОВ «Структура ІТ», а/с 155, м. Київ, Україна, 04080

Засновник та видавець: ТзОВ «Структура ІТ» Тел.: (044) 359-04-54 e-mail: gazetavv@i.ua

Газету надруковано ТзОВ «Мега-Поліграф» 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Замовлення № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Наклад 10 386 прим.

Передплатні індекси: 23115 (рос.), 49450 (укр.)

При використанні публікацій послання на газету «ВВ» обов'язкове.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.